

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Compendium historicum - Cod. U. H. 20

Scholley, Friedrich von

[Sulzbach, Oberpfalz (?)], [um 1632]

[Varia zur Geschichte, besonders Österreichs und der Habsburger]

[urn:nbn:de:bsz:31-231895](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-231895)

NATIVITAS
 Vita et Obitus Caroli
 Quinti Imperatoris Ro-
 manae religionis Imperatoris.

Anno a Virginis partu millesimo
 quingentesimo natus est Carolus. v.
 Gandavi ipsius sancti Martini
 Apostoli. Natus est anno subleco
 qui est Aug. Gratiae tertio postme-
 diam noctem hora. Patrem ha-
 buit Philippum Austriacum, Ma-
 ximilianum sapientissimi & moderatissimi
 Caesaris filium Regem Ca-
 stellae & Legionis. Matrem in Fla-
 ndria natus, eius uxor fuit Johanna
 filia Ferdinandi et Elisabethae
 Catholicorum regum Castellae
 et Aragoniae. Ad sacrum
 fontem duo sunt velut Equi-
 ter et digne clarissimi Caroly
 a Croja et Bergenses Satrapa
 itemque regis stemmatis heredi-
 tariae Margaretha Britannica
 Eduardi quinti Anglorum
 Regis soror et Margaretha Au-
 strica Caesaris filia sponsa
 Carolinae Imperatricis. Mox
 natus in mundo educatus est apud
 Margaretham Maximilianam

Cesaris filiam. Primum eius
 pueritiam gubernavit Lontius
 de Bisonting Verugiaco Sen-
 quang uir gravis, et post hunc
 Guilielmus a Croja Marchio
 Aniscotiae. Inveitorem habuit
 et Patriarum Florentinam
 Ultrajectinum camium The-
 ologum. Guilielmus a Croja
 Marchio rebus militariis, ludis
 tioni, jaculationi, equitatu,
 equitationi, saltationi, ac-
 morum usui et venationi opti-
 datus cum permittebat. In omni
 sua facili superabat con-
 ditores suos, ut tamen eos con-
 tristeret, victoriae bravium
 illis imperitiae dante. Multa
 ei quotidie proponebat
 Veterum herorum ex facis et
 prophanis historiis fortissimae
 et, quin et Maximilianus spi-
 pateris, et Ferdinandi huius
 totum bellica facinora.
 Anno aetatis suae 15. sui
 factus Belgiae ditionibus
 gatus est, summa cum Bel-
 gae omni gratulatione

um Gallorum Rege amicitiam
 obtulit, qui tam rebus regni tibi
 ut obtinereat. Anno etatis sue
 7. primo in Angliam mox in His
 paniam navigat, matrem et regi
 nocens humiliter et pietate
 in regnis Hispania in angustat
 quoniam Romanum ei legitur
 ano 1519. 19 die mensis Julij.
 a illi causa fuit maxime
 Germaniam redendi. In Bel
 lum nris Aquisgrani in Regē
 omnem coronatur et ungitur
 o tempore constanti lator Caro
 um et Franciscum regem pap
 uit.

**De Corona Caesaris et
 alij solennibus.**

Coronae Caesaribz daben
 et: Prima est Argentea Corona
 cui solent Regni, quam supra
 in proetum Aquisgrani unxit
 Secunda Ferrea Regni Longo
 adia. Tertia vero Aurea so
 lani Imperij. Praferuntur au
 tem Caesarum summi honore ca
 piteum. En sit geramataq pagi
 a condidit, Orbis autem cum
 cruce gemmis distincta

corona. Praefat juramentum, le
 quiter. Palmatica est, humeri
 et brachium dextrum angustat.
 Datus ei sceptrum aureum, caes
 radatq. pomum aureum corona
 aurea insignis, trabe triumphalis
 salutatue Romani Imperator,
 digludentur bombarda, sparge
 tur in populum moneta aurea,
 creat Equites aureos, coenat solus
 Caesar, creat Equites secundo. in
 dicit Comitia, per siphones rubra
 et alba uina funduntur, hor ins
 gor toritur in machina aeternitatis.

**De Adventu Caroli V.
 Imp: Augustini anno
 1550.**

Venit Caesar Augustus in Profe
 sto Corponi Claudi, et quidem sua
 spe tardig venit, propterea quod
 in itinere passim etiam a Venetis
 per totam ditiones honorificionis
 simae esset excortis. In Comitatu
 Tirolensi ubi sunt celeberrima
 argentifodina oblatq est uti nullo
 argentis qui pretio aequat
 aureos 1700. Omnia huius
 stemmata mers aurea opere

presentans. Monachi vero pincel
 per Bavaria quatuor cum retinuerunt
 cum fratre Ferdinando et
 Cardinale Campogio, ita ut nul-
 lum officij et honoris congre-
 misse viderentur. In eo ubi jam
 Augustam adventare coepit, inci-
 piter eos et Ordines Imperij et
 perquam reverenter obviam pro-
 ceperunt, et ubi ad so. vel so.
 passus appropinquarunt ex equis
 descendebant. Eo viso Caesar
 pro sua singulari et ipsi prope-
 modum in nata modestia ac
 humilitate una cum fratre
 Ferdinando itidem sedem sit
 in pedes honoris caussa. Incipit
 eum decantissima oratione prin-
 cipum et statuum omni nomine
 Cardinalis Mogunting Albertus
 Brandeburgicus, cuius inter Ele-
 ctoris prima fuit dignitas.
 Inde itum et ad urbem apud
 a Senatu et populo me-
 rogundo accepit v. b. Intra urbi
 excepit eum Episcopus Augusta-
 nus cum Clero et sub umbella

ad summam ad eum perduxit.
 Jam dies coepit mutari in noctem
 et ita Caesar ad Episcopi ades et
 Palatinas vocavit, alij ad alia
 hospitria discesserunt. Eiusdem
 vero diei vespera et mane sequen-
 ti multum egit per suos cum
 Saxonis et alij Lutheri suscipi-
 pibus ut innoxissent processionem
 blicam, qua gestanda erat Sacrosan-
 cta Eucharistia. Sed hoc ab ip-
 s imperator non potuit. Cum forte
 ad meridiem cum illis esset, ser-
 susserant enim illi ipsorum Con-
 vocatione. Idololatris enim ad-
 mitti ab ip. qui Eucharistiam adora-
 rent. Negant enim, nisi fuerit
 in Eucharistia extra tempus imper-
 nis. Fuit ea horrenda blasphemia
 sed illi in sua sententia tenue-
 re magna hoc permiserunt.
 At vero Caesar reliquis principibus
 et jam meridiem appropinquavit
 reliquis principibus, quorum illi
 magis erat numerus cum imp-
 nis quoque et Belgis.

In processione cum quadam ymagine in
 vultu pueri et haud vulgari splendore
 venerat. Eucharistiam quae habet
 cardinalis Moquring a dno huius
 Ferdinando a iuris iuris iuris
 cardibus quibusdam principibus cum de
 nobis quibusdam. Ante Eucharistiam pra
 bebant principes seculares, itaque
 cum alijs personis. Post eam
 quae dicitur quae dicitur. Cardus Imperator
 de dno Imperator capite, tametsi solus sit
 Imperatoris dno huius. Imperatorem sequitur
 omnis Archiepiscopi et Episcopi.
 bellam ipsam sub qua potest
 facta Eucharistia vicissim
 tabant sine principibus seculares.
 no longissima processione dno
 huius continuant in laude
 i. Omnia rite precibus Caesar
 die accipere tunc ut iuramentum
 principum detestationem, iustitiam
 quamquam altera die cum pu
 fide Augustus ducerent. Sed
 ut iuramentum et holicorum precibus
 et iura dicitur iustus est.
 ut iuramentum rationibus Ca
 holicorum principum iuramentum.

sit, et ad dno. Julij in hanc
 actionem iussit principibus et Ordines
 Imperij ad se in primario templo,
 ubi tunc Missam celebravit Cardinalis
 et Elector Moquring. Saxoniae Elector
 consuluit suos Theologos, numlibet
 dicitur interesse, et responsum quod nihil
 esse periculi, quod non ad Missam, sed ad se
 um officium vocaretur. Eperum Saxo
 niae Electoris nunc, et gladium Caesari
 proferat. Ita novit illi Theologi
 principibus quilibet persuadere, ut de
 lendum et clarissimos principibus in tam
 infidos consuetos incidere. Itaque Sa
 xoniae Missae, licet non summo in extreme
 exortat esset Lutherus in libro de libe
 minatione Canonis Missae inter
 fuit, et cum eo Georgio Brandebur
 gico itidem Lutherano. Sacrificio
 peccato ita ut in Curiam Augu
 stani obtingens peccatis confiteretur
 rant utrisque tuenda causa. Illos
 Caesar dimitti iussit, et mille esse con
 scripsit, qui urbi a seditione
 tumultu servanda dixerunt.
 Omnia quae sunt in Actibus
 tum si dicitur concione.

interdictum est, no publico ad populi
sermonem haberent, donec religionis
negotium abissetur. Quodam ta-
men Cosae episcopus constituit, qui sine
cujusq; potentia in summa a de-
conco narentur. Id quidem q; rari-
de causis ita fuit constitutum.

Erant enim divae aetate, sed non
concionatores de singulis ad se pe-
lunt traducere nihil antea, que res
seditionis materiam prohibere vi-
debatur. Negotium religionis primo
tractatur, exhibetur confessio, ista
gesta, in ea aliq; sunt aeticali qd.
sua fidem declarant protestantes,
aliq; quib; indicunt ab us; ab us;
mutatos, in priorib; multa disti-
mulant, q; antea non docuerant;
in posteriorib; egragie munitur ut
se non abdere aetiam, sed eam
retinere et summa reverentia et
liberare yotatas q; forte omnes co-
romonias fore, itom q; confidit,
non abrogasse. sed ea aetiani
et eadem munitur q; a munitur aetia
munitur.

Bella Cazarum cum Protestan-
tibus.

Anno 1546. Savo et Landgravius
pucram cum Arcivatore ad Caste-
rum in castra mittunt qui episcopo,
lame pucram ad belli ammentum
deligatam. Hic vici germanorum
mos et belli denunciandi. Videtur
illi digni episcopo supplicio sed in aetiam
dimisi sunt cum tabulis protestantis
nis nullis protestantis literis aliq; de-
tis vel additis. Cosae quidem vici
episcopum nec in pucram debet.

Episcopus auxiliatur Pontifici et Romae
studie Florentino, et Formiano,
sit 70000. et 300. Episcopus luto-
nis armaturae 700. denunciat et
Hispani venant iam cum Casar.
16000. Geom: pedite Tolosan
doctem, Hispanorum circiter 10
equites hastati 2000. et proten-
hor aliq; ita ut in summa pucram
20000. cataphracti et mille le-
vionis armaturae, nec tamen
adurant q; a Buzano in Belpo
conscribuntur. Cum hoc pucram
cite et 36. tormentis in aetia

ming favore Deo fiat pugnandi po-
 testas: Et mox ut erat in quo Cō enim
 pedagra sinebat non descendere arma
 induit, et acies procedere iubet. Ve-
 rum hostes cooptum iter Nordlingā
 vocat nihil intermitteret. Caesā
 reano pugna avidos sua spe frui
 proutur. Caesā Bonasterium ur-
 bem occupat. Dilingam possessit ve-
 nit, inde Lauringā se dedit. Saxo
 et Helgus illi pacis conditionibz cum
 Caesare agere caperunt. Rotenburgā
 Caesari se promittit in illo itinere de-
 dunt se Hofingenfes Norlingenfes,
 Dünckelshausenes. Ubi hostes fugerū
 Rotenburgam a Caesare tenon, non
 modo caeteris perturbantur, atqz
 paulo post singuli domum in ora-
 tuntur. Landgraviā ubi Franco-
 furtum venit de Constantibz decu-
 rionibz et civibz ut qd faciendum
 sit edoceret, respondit optimam
 liberationem videri, ut unaqz
 res per se suam causam faceret.
 Saxo quoqz aliquot contractis de-
 scribitur cum copiarum reliquijs do-

mum redit et in itinere ab Elie
 fignis magnam vim pecuniarū ex-
 torques.
 Palatingrueniam petit et impetrit
 Item Ulmarfes. Augustus Argos
 toratenfos.
 Wintenbergiqz fit supplex Ce-
 sar.
 Caesare venit in Norbergam inde
 Egram, Albarum cum omnibus
 copijs et parte equitatz promittit
 ipse mox sequatur in ius vel magis
 mū intentz, ut cum Saxone du-
 retur pax conflegendi oppor-
 tunitas, quam ille se vel Ulmar-
 bergam vel Gotham et in idem
 alia munitissima loca recipere
 Erat per id tempz Saxo quid
 Misiam oppidum gualitudo
 paulo ante crepuras. Eo se
 confert Caesare nonnullis urbi-
 bus occupatis arabis et oppi-
 di. Cum iam non amplius
 bus militarijs esset a Misiam
 comperit Saxonē Wint-
 bergam convenerit.

Intererat inter eum et Saxonem
 fluvii latissimi fluvii, quem omnino
 transire non possunt, nisi Saxo ex
 pluribus manibus elaboraret. Erat ne
 summa difficultatis et periculi
 Saxones ad Milburgem oppidum
 alterius fluminis ripa conse-
 rati. Interim nunciatur Caesari
 idem in amplissimo lumine re-
 gnum in loco, ubi et hostes in regione
 aderent, et fluvii in centos in-
 viciniam passus pateret ut
 omni impetu et mole vel
 obstantibus horrorem incuteret.
 In hostes secundo flumine
 ubi defonbantur: sed id Ca-
 sarei conspicati, in primo in-
 tu in ipsum flumen irrunt et
 hinc atque hinc solis ex aqua
 tantibus, densissimam pilarum
 ordinem in hostes mittunt,
 ut et navibus in terram se-
 dere et praecipiti fugae manda-
 cogantur. Ita commodis
 et ut tormenta traduci
 Caesari pontem curavit

generatibus fieri: sed glaciis et
 fluvii, quam ut naves ab ipso al-
 latis sufficerent, milites hortantur,
 ut hostium conciam pontem ca-
 pient. Atque cum decem Hispani
 pedites velles disponunt, gladiis
 transverfos omni modis congre-
 hendunt, flumen transiunt, inter-
 tula hostium innuicela scaphas
 arripiunt caesi aliquot hostibus
 et ad citriorem ripam portabant
 incolantur. Saxo tunc concioni
 intererat sed Caesari audito ad-
 ventu concio silens, exclamatur
 ad arma, miles ripa defendenda
 ad se iubetur. At Caesari ineditibile
 celeritate equi tres vadum tenta-
 re pontem, ex scaphis conjungere
 monet. Erat tunc illic rusticus
 quidam juvenis robusto corpore
 cuius equos bisuges hostes pedes
 vix dici abstruereant, is Caesari
 vadum ostendit. Britanni
 et sunt Hungari Equites
 ni tantum modo et

nentes, et cum eis locis armatura
 equitos, quibus singulis singuli milites
 sceleratissimè à tergo equis in sedibus
 adsumbi sunt. Inde cataphracti equi-
 torum subsequuntur. Caesarum volubrat
 equus Hispanus coccois sericeo villos
 cuius aureo fimbria erat instructus.
 Ipse armis manutatis conspicuus et
 conciliata fascia bombicina aureo
 distincta superinductus caespide gem-
 mania capiti aptata breuem
 hastam venabulo similem ma-
 nu tenebat. Et sic ille princeps ra-
 pido praevante albrim ingreditur
 et inclivis in ulteriorem partem
 dit ripam, atque cum eo ceteros oes
 saloq in terram evadit. Rursus
 cum a contumeliosis coronatis
 et equis duobus. Peditatus ponte
 nondum profesto traducit. Itaque
 Caesar omnia in celeritate po-
 sita celerem solo equitatu hoste
 terrore constituit. In ipso a-
 ctu dum hostes insequitur
 in altis in statuam Christi

e traxerunt et egressi equo pedes totum
 et globulo trajectum erat. Id ille
 sig. principis conspicit magna
 animi dolore correptus iuravit
 in caelum, et dicit Deus inquit mo-
 do vobis facile poterat tantum fore
 by ulisq. sic conceptum profectus
 iter. Interim Alaricus oblata
 rei bene gerenda occasione Ce-
 sari indicat se iam in hostes
 immixto: tum armis a Casari-
 nis in hostes fit impetibus et
 ut mox in fugam involvatur
 peditatum praedat et caedi ois-
 ioribus. Jam ad Wolckeban
 sylvam ventum erat, quae
 sim tanta armorum multi-
 tudine constructa vischatur
 ut insequentibus Caesaris
 moram afferrent. Sub et
 occisorum et sanctorum
 multo erat numero: nam
 vero captivorum, erat
 plerosq. Caesaris milites

vicinis et amplius captivi cir-
 cumferrent. Casarianis vendi-
 axonicos summa contentio,
 insequentiibus brix ad Casar-
 em q in media circiter jllac
 onit erat nuntio de capite sa-
 xoni adfectu. Erat is in quo
 hrisio armatus: cuius ad Casar-
 em venisset vellet ex equo de-
 scendere et dextram chirotheca
 strahere, Casar mitissimum
 utq ingereum neutrum pmissit
 um ille capite nudato. Ego in-
 nit potestissima delemuntis
 inu Casar tibi captivum
 addo. Ad ea Casar nunc ita
 videm me q compellat ait cum
 nra secus feceris. Saxo enim
 Landagavius hoc verum tu-
 saltu non Casarem cum sed
 evolunt a Gandavo, qui se gal-
 Casarem dicitur in literis
 ablicis scribentis addidit
 oq Casar optimo merito
 usmodi fortunam ignu

esse videtur. Quo audito ille
 subtrahit: humerisq prois et
 capite demisso terram intus
 ingenuit vultu lani n. ignobili.
 Inde iterum petit a Casare, ut i-
 psun se trahere velit, ut solent
 capti principes. Ego vero inq
 Casar, te ut meritis es tractabo
 max in castra adducitur.

*Cetera res gestae
 hujus Imperatoris.*

Rex is annum complevit 4000.
 rebellis Mariani ab eo casian:
 Ad Sapthiam Franciscum Gallic
 regem vicit, captivum cum duo-
 bus filijs abduxit. an: 1526.

Turcam ex Ungaria et Rysa profli-
 gavit.

In Apkalca ab eo vicijs signata
Botanissa Mulra sem ab eo
 expulsum in suas ditiones ite-
 rum immissit. Turcam Gule-
 ram & Algeriam occupavit
 an:

Saxones & Landgraviam
Habsia, eo modo relatam est

privos abdidit Protestantibus
ad Milbergem caelo ar. i. 46.

In novo Orbe Terra Guineica
multas Insulas sibi subiecit.

Tandem multis laboribus efati
qatq Imperium Romanum Ele
tionibus servitiant, et alia sua
regna Philippo 2. filio suora,
dedit, inquisus in monasterio
S. Justo in Hispania ibidem
in quiete vitam finit anno
1588. 21. Sept. et. an. r. e.
6. mens. 27. dies Granada se,
pultus.

Ingenio fuit Carolus V. harraco
nati, candido disciplinarum caput,
sunderam asido, taciturno, tra
ctabili pio, pietatis maxime fru
dioso, clemente, honesto, magnani
mo forti, reconciliabili multu
amicitia appetente, vindictae
non cupido, liberali, laeso, ama
bili dulci, versatili, prudente, sa
piente provido, cunctabundo non
incipiti, non effreni, modesto
moderato, aequo, iusto, bono, vi.

rad. tristitia & gravitate magis
quam levitati aut leticia delib
terio hilari, semper constanti
atq tranquillo, ubiq pacifimili,
nusquam et nunquam diffimili,
aut sui immemor.

CATALOGUS OMNIUM MONA-

stiorum, Templorum Sacellorumque in Urbe

Vindob. Austriae sumpta quoniam

intra moerda quae dicitur

Monasteria Virorum.

Templum beatae virginis ad Scotos.

Templum Minoritarum in ro domo provincidem.

Templum S. Michaelis Cor. S. Pauli.

Templum Augustianorum Eremitarum.

Templum Cister. regularium S. Augustini ad S.

Dorotheam.

Templum Francisci ad S. Hieronimum.

Templum Capucinorum in nova foro.

Templum Dominicanorum ad S.

Templum Domus Profetae Jesuitarum.

Templum S. J. J.

Templum Domus Navis - jes. ad S. Annam.

Monasteria Monialium.

Aud omnes Anglos, de Regina Leo to

Templum Coeli.

Templum S. Jacobi.

Ad S. Nicolaum.

Ad S. Laurentium.

Monasterium Imperatoris ^{nie} p^{ro}mo^{is} Jurisdictionis Ordinis Carmelit.

Templum cathedrale S. Stephani.

Ad S. Mariam in litore stari.

Ad S. Petrum.

Ad S. Carolum sub Hospitalis Curiam.

Ad S. Johannem in platea Curia.

Ad S. Mariam Magdalencam, in coemeterio

S. Stephani.

Sacella.

SS. Catha in coemeterio S. Stephani.

SS. Ivonis in Schola Juridica.

SS. Virtutiginum S. N.

SS. Georgii in Winkel Kassau.

S. Idi Coris apud Curiam.

SS. Philippi Jacobi in domo S. Antonii S. A.

SS. Thome apud Proctorem.

SS. Katharina in domo D. Hafner.

S. In domo Luzius S. A.

S. In Hospitale Calavo.

Infollopalen.

Extra Urbem.

Monasterium Quocinorum in Suburbio S. Udalrici

Ibidem Sacellum S. Udalrici.

Monasterium S. Pauli, ante portam Carinthiam.

Monasterium Carmelitaram ante portam rubram.

Ibidem Hospitale S. Johannis.

Intra et Extra Urbem.

Monasteria in uniuersum . . . 17.

Collegia Scholasticorum . . . 3.

Hospitale Gratuum Misericordiae . 1.

Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, possibly a medieval or early modern German dialect. The text is arranged in several horizontal lines across the page, with some lines appearing to be underlined or separated by red ink. The ink is very light and the paper shows signs of age and staining.

Fragment of handwritten text visible on the right-hand page of the open book, continuing from the previous page. The script is consistent with the main page.

Anno 1586. obiit D. Hieronymus Georgius populiensis hancica,
 factus is Delphus apud Batavos orog. Posthò cum in migra-
 tioni Germania quæ dogmata persequeretur accurrir, Dufilem
 se contulit Kalendaris Aprilis athenis salutis 1544. cum aliquot
 comitibz. Ibi civitatis statu diligenter explorato questu de suis
 calamitatibz, qua Evangelij causa profertur a setare supplic
 petiit, ut Christi Jesu et Evangelij causa in civitatem cum fa-
 milia satis ampla recipiatur. Senatuz liberaliter respondens
 et copiam illi facit cum suis Dufilem migrandi. Erat homini
 corpus quadratum barba flava oculi glauci et micantes, facies
 gravis et setatus, totiqz corporis motu, statuz incesqz decans,
 et ad omnium ut videbatur probitatem componens. Senatuz
 recepto responso octavo Kalendaris septembris misit Dufilea-
 um multa familia, uxore, liberis, clericisqz et servis reli-
 uos comitatu et in civitatem adscribuntur. Deinde mira-
 biliter domum sibi comparant, extravilem arcem et prædia
 fundam opina emunt, connubia contrahunt, et modis omnibz
 talis comparant ut vin boni et religiosi viderentur, nec
 usquam de eis sinistri suspicarentur. Hujusmodi artibus id
 como ususqz effectus, ut a plebis magno in pretio habere-
 tur. Hanc autem falsam opinionem augethat magna vis-
 uari, et preciosa res quas secum auulerat, et ex inferiori
 iermania quotidiè adferbantur: præterea regalis prope-
 plendor et apparatus, sed cum quadam modestia & tranquilli-
 tate conjunctis. Habebat in ampla illa familia singule
 eiqz suas functiones, nec quisquam supra viros aut inuitas

ad aliquid faciendum cogebatur. Porro callidus homo non laevi
 deo. Quisquam sed Johannem à Bruck se nominabat: triusq[ue]
 ab illis diligenter curabatur: primum ne Davidis Georgij non
 prodere: deinde q[uod] in patria conditionis fuisset: postremo
 ne dogma suum ulli vel Basileensi vel Helvetico aperiret.
 Interim in Germania inferiori et alijs semotis locis literis
 libris nuncijs factam suam continentem fovebat. Apud Hel
 vetios incredibili silentio vivebat. Sed quid humana possit
 vigilatia contra consilium praesentis Dei? Ex ipsius famili
 rib[us] quos de eius doctrina quidam dubitare creperunt.
 Ex ipsi facile principem ad se vocat, cui aliqui plurimum ⁱⁿ p[ro]f
 rat, nec sine stomacho ex illo percipitur, cur de re cogit
 ma dubitare, an non crederet, se verum esse illam Davidem
 à Deo missum et his extremis temporib[us] regnum Israe
 licum restitueret. Jacobiq[ue] tabernaculum in Janses?
 Sed post multam disputationem isti manserunt in sententia
 et à Davide ille fectur abalienato, monuisse etiam per
 multos, ut à perniciosissima secta quam primum desce
 derent. Ad h[oc] admodum conjurati viri conditionem
 accepit, q[uod] e duab[us] quas intra urbem habuit: scilicet al
 tera fulmine tacta est: altera quae in pagis magni
 fici exstruxerat, cum pretiosa suppellectile conflagravit.
 necdum post domo in qua ipse habitabat, tabulatum re
 penti concidit. Omnium vero molestissimum talis se
 fectur adventum cycloni viri gravi ex Germania

inferos, qui Basilea Davidem ipsam totamq. eius familiam
 discipulisset. Lo percepto nauis, primum eiq. contagio morbo com-
 pra moritur, et mox ipse quoq. excedit e corpore, qui se Christo
 Domino praetulit, et innoceatalem fingere, fuit hoc an-
 no Christi 8. Kalendas Ibris. Sepultus est honorifice in sede
 S. Conkardi. Eius mors non mediocriter perturbavit disci-
 pulorum animos, qui cum nunquam mortuum poterant: esse
 quod homo vinctorely falsis persuasione eorum sustinebat
 dum q. pollicetur esset, si intra triennium revivisceret et
 praestitum ea qua ipse ampliter promississet. Postobitum
 hoc paulatim coepit latens fraudis apertum, ita ut pleriq. jam
 scitarent, cum qui se Johannem a Bruck, atq. et ab Aue quam
 Basilea emerit Johannem a Birringen falso appellarent
 Davidem Georgium esse festa pestilenti prima auctorem qui
 se regem & Christum vulnerrisime afflaxisset. Haec fama
 perturbavit Senatorem Basileensem ut rem diligenter in-
 stigare daret suscipere. Itaq. 4. Idus Maji Anno 1559.
 Libet enim huc totam Historiam eorum in locum congere-
 re, ut postea sit necesse per partes ab Iohanne Davidi Georgio
 iam mortuo filij et quotquot in eiq. erant familia matres,
 quidam et extra familiam clientes et amici in Curiam
 accesserunt. Ubi eo venerunt omnes, Tribunus plebis
 nonnulla praeferey de illorum simulatione et dissimula-
 tione postea interrogat, num Johannes a Bruck sit pro.

priam hominis defuncti nomen, ea unquam sine privilegio
 publico doceret. Ibi a nonnullis respondere est, nullam ipsos pro-
 priam habere sectam: a nonnullis vero non aliam se tenere
 religionem, quam qua Basilea doceretur. Nec se aliud noscitur
 nomine quam Johannis a Bruck quod a patria haberet:
 privatim quidem illum non tam docendi quam adhortandi
 causa quendam inter suos dixisse, nihil a Basiliensium
 conditionatorum dictis discrepantia. Erant homines videlicet
 cum hac ratione nihil esset comperitum iuberetur sedere,
 et singuli revocantur, et separatim interrogantur. At nec
 sic quicquam repertum est. Itaque iuberetur omnes ipsi in
 carceres adduci et haberi in vinculis. Mittuntur interim in
 senatu, qui in illorum actibus scripta omnia conquirant, si
 quid inde cognosci queat. Facta conquisitione per multi-
 libi de litterarum repertis cum ipsis Davidis ad vivum
 picta imagine abtransportantur, danturque Theologis ac
 Jurisperitis quibusdam examinandos, namque in his sit
 diuexum receptum. Faciunt illi diligentior quod
 iusserant, et Davidica ad senatum referunt. Sena-
 tus porro mittit ad eos qui in vinculis erant septem
 nos rerum capitalium, qui severa primum in interroga-
 tione nihil ab illis impetrant. Attamen cum quibus
 nonnulli ibi titubare videntur, accuratius inquirunt,
 et ibi tum quidam fateatur, qui se Johannem a Bruck

dixisset cum epe Davidem Georgium cuius nomen in Germania ruse
 risset et esset turbæ excitatus. Porro cum ai nonnulla doctrina
 eius decreta proponerentur furchstus se illam doctrinam non
 ex eo audire nec in libris egi invenisse, sed pro se eam scripsisse
 ri. Quod tamen in aliquo errant, ut etiam non essent
 cupere institui religio. Hæc ubi ad Senatum Septemviri ritu
 lerant, misit sunt ceteri concionatores et Theologi tum ad
 eos qui in carcere erant, quam ad ejusdem familiaris for
 minas omnes. Ubi ad eos ventum est, uno enim tum viri q̄
 farare respondens sedet statim ea q̄ ipsis tanquam da
 idio Georgii inventa essent propofita et cum complesti
 fidem quæ dicitur tradatur. Deinde Senatus Davidica
 doctrinae capita quædam Academia et concionatori
 us confenda proponit. Omnes igitur à Historica
 omnia convocantur veniunt ad concionatores
 undiq̄ ea capita darrant. Postea Senatus jubet hoes
 carceribz educi & sub certis aliquot conditionibus
 mittere. Injs conditionibz et illa fuit, ut Davidicos
 broz omnes, sive typis excusos, sive manu scriptos, qui
 illo modo Davidicam fermentum redoleant, quos
 quod se habeant, mox in Curiam appertent, nec ullum
 atarica lingua scriptum librum apud se retineant.

Hac quidem ratione possent facile exstingui haeretic omnes
 sic cum omni damnatorum dogmatum scriptis ageretur.
 Sed hanc legem in suis scriptis non facile tolerare do-
 gmatista Lwingiani et eorum similes.

Diuisio post iudicium rerum capitalium de Davido Georgij
 cadaver, libri & reliquis ad eum pertinentibus in
 arcam productis extremum iudicium instituit.
 Inter alia obiciunt, quod ob eius perniciosa iustam
 mali utriusque sexus, atque et propria mater eius in
 inferiori Germania vita multo tati fuerant atque
 ea causa ipse inde aufugerit. Licet aliud Basilica
 texerit. Deinde pronuntiant ejus scripta omnia flam-
 mis excrunda, ejus cadaver sive ossa, et quicquid reliquum
 in eij sepulchro fuerit ostediandum, extra portam in sup-
 plicij locum una cum libris & imagine ejus ad vivum
 picta a carnifice trahendam illius simul omnia in
 cineres redigenda, sicut cum ipso Davide fieri
 supergeset. Porro bona ejus oia in ararium publicum
 inferenda. Postremo si quis contra hoc iudicium
 quicquam dixerit, fuerit cadere poena placendum.
 Sic illius infari hinc memoria prorsus abolita est.
 Cum carnifex cadaver ejus comburere voluit,

prius illud ita crevit, et ab ovis qui hanc rorissent vinum
 facili agnosceretur. Num satis adhuc integram erat, p
 sectione flava barba. Erat a huc modo ornatu, in capite vil
 losum e serico pubem purpuram suffultum habebat, et e roma
 rino corollam, caput pulvinum non ignobiles fulcibant: ipse
 andulata toga, q Camelotum vocant vestit: sic enim hanc
 res cum sepeliendum curaverant. Combustus vstra. curat
 tis sui coram maxima hominum frequentia. Fuit ille
 David magno in ingenio (sicut patre ut ajunt ludionera
 et ipse in prima aetate pingendi vitri artem sit seratus)
 sed malo pravos, p ex plurimis ejus libris Hollandica lingua
 compositis potest animadverti. Lingua Latina et oim aliarum
 in patrie rudis fuit. Ejar a doctrina multos continet exera,
 illos errores, e quibz paucos huc adscribam.

Primum est scribere, omnem doctrinam Moscos, Prophetarum
 Jesus Christi, Apostolorum & Discipulorum esse imperfectam
 et inutilem ad absolutam consequendam felicitatem, atque
 cum tantum alium traditam, ut hoies q pueros ad hoc usq
 temp cohereret: suam vero drem esse perfectam, et qua ho
 minum beate quest.

Secundum se verum esse Messiam patris charissimi filium,
 non ex carne sed spiritu sancto natum, se refiguratum do
 minum Israelis, verosq Levi filios, et vocem Dei tabernacu
 lum, idq non cruce vel morte et reliq adversis ut alter scilicet
 huius, sed clementia, et spiritu Christi, qui ipse a patre sit datus

amore & gratia.

Se dixit habere p^{re}sentem solvendi & remittendi p^{ro}curator et re-
tinendi, sed in extremo die totum mundum iudicaturum.
se majorem esse Jesu Christo, q^{ui} hic ex muliere in carnem natus
sit, se vero e^{ss}e spiritu sancto coelestem Christum natum et un-
ctum. Multa alia absurda nimis & impia scripsit homo perdi-
tus, et tamen hanc d^{omi}nia conatus est adferre sententia^m scri-
pturae divinae. Ita nullus fore tam est sceleratus et abominandus
Harricus, qui non iactaret Ves orbem.

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

406.

409.

910

412

412.

916

17 a

477

420.

222
Anno 1510. mense Februario quidam vir sacrilegus Paulus Fom
in Marchia Brandenburgis villa Lubowitz impetente nocte e
templo furatus est arcellam inauratam, qua sacrosancta Eueha
nilla detulit sine Catholicae Ecclesiae more a se uabatur.
Erant autem in ea hostiae duae, altera maior, altera minor.
Multa jam luce assit. Receptor ille Judaeum a reulari uendi
turus, Judaeus facta amittachuerens, egredi a summa habuisse
aut magis pretium se fuisse daturum, si rem contenta auer
set. Tum ille furor, qui jam alteram in hoc Juda satanicam
pitate deduxerat, nequam e' enu de promptam obtulit.
Judeo affirmandam, a quo uenire non nisi e' puerulos exigui
pari nummos accepit. At miser ille tanto jam obstrictus
celese, sua conscientia furis a milibz dach expugnat, fugit
inde ad Vandalos: I existant enim hodie Vandalorum reli
quia: et ipse quoq; Brandenburgicis principis e' Vandabrum
Dominum credit. Sed cum uis minime lateret, domum
rediit, captusq; et tortis quid equisset, confessus est. Interim uis
secleratisimo Judaei hostiam sacram crebris pugionis i'ctibz
ideandem confodere nititur: at nihil se proficere cre
nuas, hostia integra permanente, quodam furoris cogit
percit, si tuus inquit Deus Christianorum, reddet manus
lectum in mille demoniorum nomine. Atq; ecce subito hostia
in tres diducta partes, sanguine per oras humore madet.
Tertio Judaei particulas paruo involutas mox emouit
apud se retinet, ac deinde duobz alijs Brandeburgiis Spa

deliq. morantibz singulas particulas mittit, tertia sibi servata,
 quam ruxum merce impostam pugione confectis, inde languis
 guttula dimanarunt. Constatq. ille et verag. se pro
 ditum in, particulam ab amere nititur, sed non valet; dein
 mittit in aquam, at ille orat: tertia in ignem projicit, sed
 nihil id hoste nocet. Ad echemum sub paschate narratur.
 solen nitatem arginos cepit parus, particulaq. masculi argi
 ni parus inmixtam in furnum jactavit, moxq. furnus alio
 qui obscurus splenduit. Novo ille terrore corruptus, mascula
 illam cum particula alteri cuidam Judo transmittit. Jam
 res erat probata in publicum et Maxchio Judas omnes in ipsius
 ditione morantes Berlium acciri et in vinculis tenaci iussit.
 Habita autem epillo questione prator alia flagitia non pa
 rum multa falsi sunt. Je intra paucos admodum annos se
 ptim Christianorum infantes acubus et punctionibus por
 cinis. Igitur in illos sententia to. flavris traditi sunt.
 tris alij Judo Septima perciperunt quidem, sed postea
 alio duo capite plegi sunt, totiq. ducibz pro eo rogaribz
 vita donata. Dixi Francisci institutum Berlium com
 plupus est. Porro ter exorandus ille Jurae hostia prodi
 tor Paulus Tom candentibz discoribz ferris in tunc,
 rem tamen totacibz flavris volatq. est. Deniq. Judo
 omnes e tota Maxchionis ditione ita profoci si sunt et
 extere, sed sub yona capitis oi. a noctu pariter interdicti.

Anno 1526. Accidit in Polonia regno res memorabilis. Tamina quæda
 uilis Dorothea Laxerke nomine christiana quidem professione in Op-
 pido Sackweto non longe ab arca Lœuis eadem prælo ammalis
 quot seruitabat. Interim vero Judæus sagig illam sollicitat ut sero
 sanctam Christi coem non christiano cum coctis acceptari ipi
 perferat: An ipse flagitij præmium promittit ei balcos tres,
 et vestem sericis fimbrijs ornatan. It quid non mortalia co-
 gis pectora auri sacra famas. Tamina scelerata conditione
 accipit tantillo. Allecta mansuculo, et in ipso paschatis perijulio
 abit ad pagum. Certe dictum ibi cum coctis accedit ad
 Aram, et inlar Juda accipit Eucharistiam: ac paulo post ex
 ore extractam in sudario lum reponit, et uertia paschatis fe-
 ria Judæo homo suo illam tradit: ad quem tres alij Judæi
 huic oppidulo vicini pura, Michaleg, Sachag et Josephus,
 ueniunt fortassis ab illo invitati, sacrosanctam Eucharistiam
 in suam Syntagoga deferunt, pugionibz et cultris confod-
 unt. Et ecce repente ex illa Hostia multus emanat emor
 quem perfidi Judæi cochleari in uitream calicem trans-
 fundunt. Ante omnes mulier scelerata Sachageti compre-
 henditur, inde Judæus ejus heras. Hi confitentur rem ge-
 stam omnem. Per id tempus Polonia Rego Sigismundo Vil-
 na erat, quæ est Lituanie metropolis, et erat tunc in Po-
 lonia, qui Eucharistia utramq; operam nec satis puta-
 rent porrigi oportere. Ubi Rex quid actum esset cogno-
 uit, mandat Oppiduli prefeco seu archiepis ut rem exacte in-
 ter uisigiet, et si ita factum sit ut narratur in oculis
 ejus, flagitij complices extremo supplicio animaduerit.
 Ita Dorothea et Judæus inq; habita questione die Xbris

post Christi ascensionem flammis exaruerunt. Reliqui Iudaei
 faceros socii uno deopto qui aufererat, Rabbedis Ieruz combu-
 ruerunt. Voluit omnipotens Deus hoc insignis miraculo, quatinus
 saeculū circa faciatissimam Eucharistiam contingere horum
 ea hanc inenarrabilem, qui perinde ac si non sit totus Chri-
 stus sub utraque specie et pro his infideliter et infipienter
 per calicem flagitant: qui seleserit in ijs quae sunt Christianae
 religionis bene instituti, acut nunquam Christi corpus, post
 e sepulchro redierunt quocumque, ab anima a sanguine a
 diuinitate separati, sic liberrime unig species peruptio-
 ne contenti fuerunt.

926.

[Faint, mostly illegible handwritten text in a medieval script, possibly Gothic or Carolingian minuscule, filling the page. The text is arranged in approximately 25 horizontal lines. There are several red ink spots and a larger red stain on the right side of the page.]

[Partial view of the adjacent page on the right, showing handwritten text in the same script as the main page.]

Ex Johannis Truhinari Operedi Imperatoribus
 Marchionibus Austriae.

Leopoldus cognomento illustris princeps Marchio Au-
 striae linguas per totam Germaniam facientibus.
 Sed cum forte per ea tempora dignitates illae saepe magi-
 stratus non pervenirent ad haec ubi vel nomina sua
 clivorum tunc interiore vel negligentia scriptorum
 ad nepotes non transierunt.

Unum invenio sub Henrico I. Imp: Rudingerum
 de Bichlaan Marchionem Austriae sine sobole de-
 cessisse; et in vetustissimis actibus tres alios qui sua
 adhuc hodie praesentia monumenta habeant in
 Austria reliquosque; quibus nomina plane germanica
 fuerunt: ut Rudingerus, Berchtoldus & Gundol-
 dum et Gundoldum a quibus oppida Zarilla nomina
 sunt corrupte hodie; Petrusdoff vocatur, qua-
 lis dorf, et Gundoltskirchen aut Gundoltsdoff
 nobilissimis viris clavis in Austria: ubi hi Marchio-
 nes olim habitaverunt, praesentibus vicum usque extru-
 cta. Et puto hunc Leopoldum primam illustris di-
 ctum Gundoldi esse quae tunc fratrem, qui expressit
 capellum patria lingua Leopoldsdoff.

Et deinde Caesarem Henricum I invenio in a nato
 Jesu j 428. Substituisse Sture Leopoldum primum eius
 nominis, quem nos primum Marchionem in Austria
 nuncupamus. Cuius quidem potens Melicum dicitur
 (Philippus Melico) possidere, quod ferme in castrum
 nuncupatur.

Obijt Leopoldus a. 988. cum prius in Caenonia sa-
 culatus cum necessaria provisione in templo eius
 sua instituit, qui Deo laudes psallent. Matthias
 autem Comitem Ricardum Othonis Ducis de Brunn
schawicz filium Henrici Longi sororem e qua dicitur
 sustulit Friedrich Henricum scilicet Marchionem et pa-
 tris successorem ac Popponem Innsprucensem Episcopo
 suum. Ipsos idem cum conjugibus suis sepulchris, quibus
 in Melico, in medio templi ante chorum sepul-
 chro.

Capitulum Secundus Marchio Henricus I cognomento
rebellis, sub hoc D. Colomannus ex Jacquine Regina
Scotia, cum terram Sarotham quaerit in his de
to com in oppidulo Ripensal, q. a terris arborum
 in Danubium per inundationem crebram colla-
 tis nomen sortitur Horvornau, q. dicitur terram

tenoram. A huius olim appellatione martirium passus
 est. Et cum Marchio corpus sancti voti in auro toto
 annis et sex mensibus suspensus inaudisset et illigioni
 et tunc traditum pari tempore spatio non tale formi
 jante efodi et Melicum cum uirga ueneratione trans
 ferri per Sargirando Habes padesi Episcopo factum
 festum anno 1014. cum Henrico 2. Imp: Romae in co
 dem anno a Benedito 8. inauguratus. Obiit Henrici
 9. anno 1018. in Melico cum conjugis sua sepultus.
 Albertus 3. Marchio Austriae cognomento uictoribus
 filius Henrici obiit an: 1056. in Melico cum con
 iuge sepultus uxor fuit Adelheidis Petri Regis
 Bohemae.

Marchio Austriae 4. Ermetus cognomento Stre
 nus filius C. Hic formosus Lancra S. Mauricii cui
 ligno Crucis et patrem D. Udalrici amicit in
 Melicum. Nam D. Udalricus Eps. Augustensis
 circa an: 1053. clauis; occisus est apud Flavia
 Erastus, qui patria lingua Moribandi Nupius
 uelut dicitur an: 1075. reliquit filiam Leopold.
 a non successoria.

Leopoldus 7. quidam Marchio Austriae pulcherrimus

cognominatus an. 1079. successit patri Aronem ob
 sollicitus res gestas secum ostendit. Marchionem acci-
 curiam. In pace in beneficium creavit, qui eo an-
 no 1083. Quod Deo gratias persolveret petenti
 honoris ac beneficii compleret in honore Apo-
 stolorum Philippus & Jacobi contraxit, ab Episcopo
 Pataviensi Almanno consecratus in eo Au-
 stria loco, qui vulgo appellatur Armanorger
 quasi dicitur & prius pratum. Inde Chüening
 à nepotibus Arx extructa à fortitudine funda-
 toris Aronis. Aron dicitur uxore Truta huius
 filius Anghelmum, Aronem & Adulberonem
 genuit. Adulbero qui se primum ab arce conser-
 vata de Chüening vocavit, à quo nobilis huius fa-
 milia origines de cognatione Marchionis Au-
 striae duxit et hodie in Austria viget: funda-
 vit Monasterium Tvetel, parochiam in Gries-
 doff prius à se erecta.

Ex hac Arone insignes familia descendunt,
 ut sunt Sonnenberg, Falckenberg, Buchberg,
 Nijßelbach, Volckendorff, Schonberg, Stanchen.

serg. Kranichberg, Hachenberg, Velberg de Lieben
stein, Ockenstein, de Turpold et Bouchendoff de
Kri. de Wittengau, de Weitrau, de Capala.

Autor libri: Scribam q̄ reperit in vetustissimis an-
nalibz, liberum sit cuiq; vel fabulosum vel verum
censuris: saepe enim Deus opt: mago: nobilitate
quos gerit tibi, ut se se agnoscant, et homines
se se fore recordentur.

Leopoldus hicogter, cum ob mirra corporis ele-
ganciam Pulcher et piet cognomento dictus uxore
cepit Ithan Henrici & Imp: filiam & sorore
Henrici & Imp: Haec cum frater eius Albertus
quitum in Boreck castro habitabat, vocatus
de Leopoldo, qui eius gratia eo die venabatur us
fratrem laute & opipare acceptaret & ideo absens
vitiasset, pulchritudine castro femina, videlicet
victis puellis q̄ illi subministrabat confraget:
reversus in castrum Gars domicilium suum ubi ha-
bitabat, reperit mactam ac pane mō abundam, exo-
nem avifa pudicitia. Quae ubi falsa est fatuus

crudele, inuoxit illis sectionibus ministris quibus
 hoc delictum innotuit quoniam quatuordecim sub prelo
 silentio, omniaq; dignitatem prudente ac scitis.
 Albertus frater qui hoc credo dependum facinus
 Lewis est a posteris conominebus frater in
 mirato silentium, tunc rursus domina lilia
 dedit. Sed cum Ducis Poloniae filiam in vi possi
 xisset, conjugem uocato fratre Leopo llo, qui armata
 manu, ut se uolueretur possis in campo tentoris
 aduenerat, captas occasione fratre conjugi eade
 vim intulit, rana palam sub papilionibus contraxit.
 Sed scelus hoc, quia palam fiebat tegis non poteras
 arma uentum est. Hinc fratresque dies unum
 stabant ordinata & omnia & eming uim iaci
 bant. Pugnam est sine fine in multum non tam
 ac cades tanta est edita, ut sanguinis riuus in se compo
 uideret se fluere: paucis fuga elapsis tot tantaq;
 da uera terram oppraverunt, et captum ubi is factus
 est conflictus a crudele hac pugna Norddety sed
 appellatum, quod uulgo hodie corrupte Mulberg
 dicitur. Albertus rem ad Imp: detulit, et uocato
 soldo Geraro, cum crudele hoc facinus principe uisum

obicitur quae sibi in iura in feater ac successori talis
 sit huiusmodi respondit. Tertia hoc quoque scilicet remedium
 componendam: nempe a viris, ne uita illi magis
 palam innotesceret iniquitas Leopoldi magnanimitatis,
 qui se palam recuset ut a minori natu fratre
 huiusmodi generibus flexis generibus fecerit proceca
 tibus in uocibus ubi se acciperet fratre tamen
 regimine. Maroniamus: frater uero Albertus
 Leopoldus tunc non fieri quae tunc uice uice.
 sic ut uice frater pcedat.

Sic Leopoldus rebelles Henrico 4. Imp: obijt in
 Melico juxta a patrem Ernestum sepultus, cum ex
 multis Canonibus, qui in honore suo uixerant uita
 Monachos regulari S. Benedicti in possessione Monasterio
 in: a nato C. 1096. quo feri aut paulo ante anno
 4. tempore Altmannus Patavien sis Eps ob eius post
 uita sanctionem in numerum electorum classem,
 Monasterium Grottwirge cum Canonibus regularibus
 instituit, qui post etiam uersi sunt in Monachos S. Benedicti
 huiusmodi uulgo Katschmanni.

Itaque Leopoldi conjugio primogenita Elisabetha de
 regni successoris Marcecionis & Stephae conjugio

mater Leopoldi & junioris Ottonis Marchionum Stiria
 Secunda Lutoldo Marchioni Moraviae desponsata et
 filio Cunoaldo Duce Bohemiae, Helbragio 3. Regino
 Ducis Bohemiae, Maslilai regis filio cessit uxori:
 quartam Cunoaldo Bavaro hirsuto patri & desponsat
 Leopoldus, quintam comiti Sigisaclo, sexta uero est
 uxor cuiusdam magnifico, cujus nomen nescitur, nec ha
 bitum invenire potui, in quodam oppidulo duo spian
 et Posenbuzam cum castro, qm et Comitatum
Reilstein, quartam & quintam Comitatum de Scala in
dotem contuleras. Itaq; familia Leopoldi de tale facio
 defecit, tandem & degeneravit in comes.

Ervradus comes in Bearnis habitans Monachium
 fundavit monasterium q; vulgo Genus varentae for
 ti a Gens derivatum, q; Praepositum habet qui
 ad Comitatu Austriae venit, quoties fuerit.

Austria Sexto Marchio Leopoldus 4. cognominatus
Pius gubernationem Marchionatus suscepit anno
1090. tunc temporis erant patriarchala bella inter
Henricum 4. patrum & Henricum 5. filium bipp.
Leopoldus cum Stephano 2. Ungarorum rege congre

Austria givit, unde Leopoldus militarem habitum
 ob singularem fortitudinem accepit an. 1104.
 Legatus Henrico 4. Imp: quatuor crast congerit tres
 Imparū Conradus Suevia: dux, Fridericus frater nepo,
 ter ip prore Henrici Imp: 4. et praxini Leopoldi suu,
 etiam nostri, qui tunc erat et Carolus Flandric
 comes. Sed arte & ingenio Praxinus Maguntini,
 Lohardus maritus est Caesar designatus.

Marcato itaq; Leopoldus ducta conjugē sepe memor
 socii sui Imp: senioris, eadem, qua filia eius Agnes
 tanquam devotissima mulier ingenij sebes misit,
 non ex patris culpa mox tunc semper facta quorū ser
 mo de hoc maderat: nam eius corpus in quinquan
 nis inhumatum impius filius iniquis artibus in
 bulum templi spiritū, q; dñs pontificis esset exseratas
 Cuius patris in pœnitentiam veritas p̄ius p̄incipis
 quod sine causa seniore reliquisset coepit conjugere
 sua Agnes, cui delictum id profecit sercto deliberate
 ut pro admisso peccato se se Deo conciliaret.
 Agnes conjugē devota mulier marito suadet ut locum
 suum designet, in quo laudes Christo dicantur et

Dicitur eius Genetrix Aravia pro regna steris condendo
 ut misericordiam à Deo consequeretur oratio. idcirco
 infans pium opus pro reconciliatione. Dum haec facta
 inter coquationes melancholica ex parte enim in al
 tissimo monte Coccy ubi Leopoldus habitabat suam
 Genetra Aravia tum fluenta Danubij sic forte contem
 plantes conspiciebant Iovi Zephyro flare et i ca
 pite igneis flammis in nubibus & sedam pri
 dem in ripa Danubij delatum: quoniam post multos
 annos Francis dum venaretur in hunc dumeta
 inoperato illa fures nocens invenit in ruitu
 lamburi post novem annos fidi non sine Dei opt:
 Kay: numine fulgori animo revolvens latus ac
 hilariis conpuit et conjugiaris sine gestibus praega
 dio attulit, quae lacta illi accipiens, cari sine mari
 ti, is locus Kay: est à Deo designatus, quem scribitur
 dicari: hinc opus nostras congregamus, admissa secula
 diluamus, Deumque nobis propitium reddamus.
 Strox advehuntur saxa, accersuntur Arvate de se
 caritur ligna, locus sentio sit arboribus & dumis
 dispersis purgatur, arva constituitur, ut fundamtu

firma pro templo & cenobio iudicatur.

Monasterium inde appellatum, in quo deus religiose col-
 lebat et adorabatur. A multis laicis post subactis
 majori S. Benedicti in monte Casino continenti vira-
 niabilis cenobium instituit an. a nato Jesu 574. cir-
 cite unusq; collegit, qui sub quadam regulatione vitam
 vivebant vitam; Cenobium quo dicitur communis
 vita. Tali Monacho fuit Casiodorus Laurentius, hu-
 manis ac divinis litteris satis eruditus Romanus con-
 sul. In cenobijs itorum optima artes coelegantur ex-
 colantur fructus in veritatibus ac disciplinis, vitam viri-
 bant honestam ac sanctam. ois conatus erat in ady-
 senda feriali eruditione ac tranquillitate vitae.

Sic S. Benedictus dehinc cenobium Chroicense sub
 anno Samariae reconciationis 1098. primum fundavit.

Sed S. Bernhardus cum socijs, cognatis & affinisibus tri-
 ginta ferme Chroicensis ingressus dicitur an. 1117. et
 Chroicensis tum religio coepta est, q; viros habuit erudi-
 tione magis, qui in talibus cenobijs aliebat.

Primum gimnaesium Parisiense Carolus Magnus
 praecipit sui Alceinae confortatione sub annum

Christi 7 gr. caritate nescit, a quo caritate schola de
hinc sunt derivata.

Claustra & Monasteria differunt. Claustra hanc appel-
lationem sortita sunt, q: in carceribus clauderentur
illi qui et enormiter et gravissime delinquebant, vel
participata vel homicidia qui ex hinc quae a
pope laqueabantur visitabant.

Qui tamen sub Friderico Imp: Barbarossa cognomi-
nato et deinceps fratres mendicantes dicti promissa
in lucem prodierunt, perpetuum coelibatum, obedi-
entiam extremam ac inopiam perpetuam iure spi-
ritu promittentes. Qui praedia ac vineas agros nu-
meros possideant ac honores quoscumq: ambiunt Episcopi
pety ac utrumque ambitionem proinde dignitates
ipsi videant. Sed in abusu omnia sunt versa,
in unum quo quippe orbe nulli staty nulla conditio
nulli sexus iura q: sua sunt agit. Ideo videmus
hac aetate, villas, oppida, urbes, provincias, regnes
regna nullis immineat de solaci & deum tibi et ad
ficia corruunt susq: deq: verti.

Austria Marchio 2. Leopoldus quintus Longus cognomina-
tus, quem ob amorem patris majori filio Henrico in danti,
regis ratione praerouit & Marchiam eius loco guberna-
uit, usque suam gubernationem a patris interitu anno
1136. et primo geniti sui Alberti fratris.

Marchio Austriae 3. et ultimus & Imperator Dux.

Austria Dux 2. & Princeps Stiriae Leopoldus 6. cognomi-
natus Virtuosus.

Austria 3. Dux et Stiriae 2. Fridericus 1. catholicus
cognominatus & Leopoldus 7. dictus gloriosus qui
patrem suum se dividendum hereditatis: Fridericum
Austriam, Stiriam Leopoldus sortitus est tanquam maior
natus.

Austria Dux 4. Luitpoldus 7. gloriosus, hic Burgum
Viennae extraxit.

Austria Dux 5. et ultimus, Fridericus 2. bellicosus.

4to.

442.

INDAT I

in m 7

die religio

in die hiesige

in die 19. J. in

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

in die hiesigen

FUNDATIONES MONASTERIO

rum in Austria inferiori.

Mellicum valgo Melk monasterium fundavit
Leopoldus Marchio Austriae Ordinis S. Benedicti
anno 1096. in anni fundavit Melk.

Monasterium Gottweich valgo St. Pölten fun-
davit Hermannus Episcopus Satauensis ordi-
nis S. Benedicti an: 1092. in Blindau
in Styria.

Mon. S. Leopoldus caenobium ^{Cyris} Leoburgum q
hodie Leopoldsdorf fundavit, q. ab Archiepiscopo Curato
Salisburgensi Regimario Batauensi et Roma-
no Gubleriensi Episcopis consecratione Leobardis
& Cesare imperante, in Styria & Carinthia.
Ord: S. Augustini, sub regula S. Augustini.

Mon. Mariae Ulm re fundavit an: 1090.

S. Trinis monasterium q. fundavit cepit. 1126.

Monasterium Turthense valgo Wurzburg,
fundavit ab Hademaro de Chuenring et con-
juges Gertrude q. ambo caelibatum dace.

habet anno 1158.
Baumgartenberg Conventum in Austria inferiori
 fundatur à quodam comite de Ragland, Lucis
 poldo gubernante circa an. 1158. 1172.

Conventum S. Sotorum Vennae Henrico Austriaco
 archiepiscopo Austriae, Moraviae & S. Gregorio S. Mariae
 fundatus circa annum 1172.

Conventum S. Hilarii caput vulgo S. Gimpel
 fundatur à Leopoldo 7. Patris S. Bernardi
 an. 1206.

Seitenstein Abbatia fundatur à Aligundo
 Episcopo Babenbergensi in Franconia Orientali.

Seuffenstein fundatur à Dominis de Wulsee q
 fuerunt potentissimi Barones in Austria q
 Suecia cum Alberto 2. dicto Sapiente in
 Austriam descendunt.

Albarus novo monte ab Ottone Marchione
 et Duce Austriae fratre Frederici pulchri Regis
 Romani electi cum Ludovico 4. Rege Bavarie
 Rege Romanorum fundatur an. 1325.

Prior in Aspach et fundator fuit Baro quidam
 Austriacae clari nominis & fama non contempta
 ab. n. ubi Ordi Cartusiana.

Prior in Gemming et fundator fuit Albertus
 Dux Austriae & Imperator Claudius sive Contractus.

Prior in Maurbach Austriae valle omni Santo
 n. Cartusianae ordinis fundatur a Friderico
 a Duce Austriae, pulchro & cognominato.

Abbas ex Gerens fundatur ab Eckwardo co-
 mite in Bernsch.

Precatio Viroi Fridenri 3. Imperatoris

Nunc dimitte seruum tuum Dne ad pacem et tranquillitatem,
 tem quam prae destina si mihi secundum magnam misericordiam
 tuam Deus meus: Quia viderunt oculi mei salutem
 tuam tuumque ex me parasti tuo populo Christiano ad tuum
 inimicorum destructionem filiam meam Regem
 militiarum inque lumen oculorum meorum et lumen
 lumen serastis mea super quod inuicem quietem sumam opta-
 tem. Deus meus, o misericordia infinita, o misericordiam
 dia immensa: quoniam non derelinquas in inferis querentes
 et inuocantes te. Cuius igitur laudes ac gratias
 tibi dicere possum indignus de tanta gratia et munere:
 Si ex toto corde memento: si ex oculis tuis meis dicit
 te velim, nil facio de meo, quoniam tua sunt omnia,
 et ego totus tuus sum & tua creatura. Omnia denique tibi
 debentur bona: quoniam a te sunt facta. Accipe
 tamen secundum clementiam tuam impressionem et
 secundam dignationem tuam infinitam de seruo tuo
 quod tuum est, tibi debetur eternas et immortales
 gratias, quia et hanc misericordiam de capiti cum in-
 signo seruo tuo David aut ponere super te saltem
 mecum de fructu vinctis mei in conspectu meo
 et super thronum filiam meam post me regna-
 tum populum tuum sanguine tuo pretioso re-

demotum. Enunc tu Domine Deus cogit terra et
 gubernator liberalissime, aucti dicationem te eam ut in
 plures eum spiritus sapientia et intellectu, fortitudinis
 iustitiae; sicut Salomon fabian sicut et David, ut
 possit hereditatem tuam in unum aggregare
 ut in pacifice custodire & gubernare. Hostes
 tuos hereticos schismaticos & infideles ad tuam
 reducere veritate: Rebelles & obstinatos compellere
 ut extirpare, fidelem populum tuam ac cultu
 tibi debitum ampliare. Augere, benedicere et sancti
 fica ipsum benedictione Patrum, Abrahae, Isaac et Ja
 cob, ut multiplicetur semex suum super terram, sicut
 stella coeli. Manus fortes fiant in cervicibus
 inimicorum tuorum. Diligat cum tribu ac populo
 ac omnes nationes fideles; accura et fidei armata
 auxilia in tempore opportuno, comitetur eam
 sancti Angeli tui, Michael, Gabriel, Raphael.
 Sit illi semper victoria de coelo tuo, sicut et Ista
 tib & Georgio, Suce, S. Mauritio, quatenus pa
 cificatis terris Christianis obtineat terrarum pacis,
 vestrae sanctae de spectari & habitari tranquillitate
 iustitiae. Nunc enim ut spes tempore venit et ve
 nit tempus misericordiae quo Christiana multitudine

capta & subacta in manu sermo ac terri sermo
 In hoc terrarum suarum tua liberalitate permansi
 meam et filij mei post me Da igitur nobis Tre
 Deas omnipotens qui daffers spiritum principum
 tyrannorum & destruis consilia Regum impio-
 rum potentiam & virtutem, ut hereditationem
 tuam & terram sanctam sepulchrum tuum
 Quod vidi meis indignis oculis possideamus
 in sincera bonitate ac pura inno centia tibi
 semper seruiamus semper te sequamur, te dili-
 gamus tibi adhaeremus semper tenamur de ser-
 uis, ut a tenamur de seruiamus, sed la te post
 labores et sudores nostros qui te tempore
 meo atque tuam Amen.

PRÆLATURA IN AUSTRIA

superior.

Präpösituram Krenbsmünster fundatur à Thas.

Sylone Duc. Salsburg anno

S. Florian fundaturLanzach fundaturSteinzeßl fundatur à Marchionig Styria anno 1107.Waldbaußen fundaturWilhering fundatur.Baingartenberg fundaturManice fundatur.Gleinitz fundaturSpittelhofen fundaturWölz fundaturWilkensberg fundatur

Bulgarer fundatur

Trankirchen fundatur

431.

*

De Oles S. Walburgis.

S. Walburgis Monialis in O. Benedicti Regulae pro-
 fitentium magnificum monasterium intra muros Ei-
 chstadiam usque situm capit in urbe sub Episcopo Eickstadio
 no 6. Dno Odogero qui S. Walburgem in Abbatissa pri-
 mara Heidenheimensem S. Wiboldi Episcopi & S. Wi-
 nibaldi Abbatis sororem concessit Pontificis Maximi Adria-
 ni 2. de tumulo locatum de Divarum raris ad scri-
 ptam ex Heidenheimensi templo Eickstadium transla-
 tit annum C. circiter 870. ubi hodie adhuc ex eius cor-
 pore Olesum in subiectum quoddam argenteum vas (quod
 Oleso sudare ipse vidi) miraculose defluere dicitur, qd
 multis gravibus morbis mederi ajuat.

De hac S. Walburgi Anglorum Regis Richardi filia-
 tales extant Versiculi à Wolffharo Monacho Haleshæ-
 tano ad petitionem & precas Erkenboldi Archiepiscopi
 Episcopi olim compositi.

Filia Regis erat, sed egenam se faciebat,
 Dives ut in Christo, regnaret semper in ipso:
 Quam sit clara Deo, monstrant miracula cæcibus
 Quæ mentis eius confectæ de Virgine natus
 Ex eius tumba manant sacra pectoris unda
 Semper namq. Dei lux caeli splendet illi. Bruch. p. 141.

S. Eucharis ping. Doctor Truxerorum S. Matthio presbyter
 remagnificam hanc extra muros Truxerorum Carnobium
 Monasterium Benedicini Instituti et Reformationis
 Bursfeldensis: inchoatum Est annis circiter 70. dictum
 antiquit. S. Eucharis Cella a S. Eucharis 1. ex 72 die
 scriptis unq. a S. Petro cum alijs duobus Materis et Ma-
 teris Truxerorum cum ibi conuersionis ad Christum
 Truxeros duceret, Albaria feratibus eorum filium defun-
 ctum ex mortuis resuscitauit:

Exstat hodie adhuc in Conuictorio quodam Carnobij
 huius miraculi in scriptum Idolum quo Adam sapientem
 siue Diana siue Venus a S. Eucharis dejectum
 et confractum: juxta id legitur hoc Dabatur Epigra-
 ma effigie integram: Peruenit enim aliqui Versus:

Ne praedem Truxeris prophanis coluit aris
 Sacriligi numinis: iam truncus spemnor inanis.

Propheta spemnor pifator dum loquit: error
 Tollitur, Eucharium statelium Valerium tuar.

Germaniae.

Walters Walters Walters Walters Walters

Das hier geschrieben ist die Geschichte

Des S. Eucharis in Truxerum

Conuictorio in Truxerum

Das hier geschrieben ist die Geschichte

Des S. Eucharis in Truxerum

DESIGNATIO TEMPLORUM

praecipuorum in Roma.

Primum S. Iohannis Lateranensis in Monte Celio
aedificatum a Constantino Magno cum Reliquijs utro-
que Caput S. Zachariae patris S. Iohannis, S.
Pancratij Martyris spalla, S. Laurentij dors, S. Petri
Apostoli calix, S. Iohannis et aliae.

Obeliscus S. Iohannis Lateranensis.

Secundum Templum S. Petri in Vaticano aedificatum
ab eodem Constantino Magno, a S. Sylvestrio conse-
cratum cum reliquijs utriusque Corporis S. Petri, S. Pauli
terrum Lycae, Crux aurea.

Tertium Templum S. Pauli aedificatum et dota-
tum a Constantino Magno Imp: cum multis Reli-
quijs, uti Corpus Timothei discipuli S. Pauli, S.
Annae Virginis beatae matris Domini, Vincula
S. Pauli, Caput Samaritanae, Dignitas S. Nicolai
et aliae plures.

Quartum S. Mariae Majoris aedificatum a Johan-
ne Patrio Romano, alijs S. Maria ad Nives
in monte Esquilis. vide *betius Historiam* 5. pag. 466.

Obeliscus ibidem cum multis Reliquijs, ut, Corpus

S. Matthei Apostoli, Presepium Betlehemiticum
pannus quo Christus in cunis involuebatur, brachi-
um S. Matthei S. Lucæ et alia.

Quintum S. Laurentij edificatum a Constantino
Magno Imp: cum Reliquijs ut Corpus S. Laurentij et
S. Stephani Protomartyris lapides et alia.

Sextum S. Sebastiani edificatum a S. Lucina cura
sepp: Reliquijs Corpus S. Sebastiani, Lucina Virgi-
nis, S. Stephani Papæ et alijs.

Septimum S. Crucis in Hierusalem a Constantino
Magni filio Constantino edificatum consecratum
a S. Sylvestro cum Reliquijs ut, Corpus S. Ana-
stasij, ampulla plena sanguinis Salvatoris nostri
spongia, particula S. crucis, Senarij aliquot qd.
Iudas Christum prodidit, et alia

Octavum S. Mariae de populo, dotatum a multis
pontificibus, cum Reliquijs, ut Umbilicij Salvatoris
Vestes beate Virginis, particula Crucis, Ossa S.
Andree Apostoli, S. Mariae Magdalene et alia.

Nonum S. Bartholomæi edificatum a Gelasio
Papæ. cum Reliquijs ut, Corpus S. Barthole-
mæi, Othonis 2. Imp: et alia.

Decimum S. Mariae de Horto cum Reliquijs S.

Valeiani et Tiburij cum alijs.

Undecimum S. Cathie cum Reliquijs ut brachium S. Jacobi Majoris, spalla S. Andrea, costa S. Stephani cum alijs.

Duodecimum S. Grisogoni cum Reliquijs ut Corpus S. Cathie et Cornely cum alijs.

Decimum tertium S. Mariae trans Tyberim cum Reliquijs ut brachium S. Onophrij, reliquia S. Andrea S. Georgij Papae cum alijs.

Decimum quartum S. Francisci.

Decimum quintum S. Petri in monte aureo.

Decimum sextum S. Petri.

Decimum septimum S. Pancratij cum Reliquijs ut corpus S. Triphoniae, particula S. Crucis, brachium S. Andreae cum alijs.

Decimum octavum S. Onophrij.

Decimum nonum S. Spiritus.

Vigesimum S. Angeli in Burgo.

Vigesimum primum S. Mariae in campo Santo.

Vigesimum secundum S. Stephani.

Vigesimum tertium S. Egidij.

Vigesimum quartum S. Mariae et Magdalenae.

Vigilium quintum S. Katharina, cum Reliquis
ubi Caput S. Basilij, particula brachij S. Albani
cum d'ys.

Vigilium sextum S. Jacobi.

Vigilium septimum S. Mariae Transpontinae.

Vigilium octavum S. Mariae de Miraculis.

Vigilium nonum S. Trinitatis.

Vigilium S. Jacobi in Augusta.

Trigesimum primum S. Ambrosij.

Trigesimum secundum S. Athanasij.

Trigesimum tertium S. Rochi.

Trigesimum quartum S. Gerolami.

Trigesimum quintum S. Laurentij, in Lucina
Reliquia carnis S. Laurentij particula carnis
apostolice et alia.

Trigesimum sextum S. Sylvestris.

Trigesimum septimum S. Geronimo.

Trigesimum octavum S. Andreae.

Trigesimum nonum Conversionis in honorem
S. Mariae Magdalena.

Quadragesimum Sanctorum Apostolorum, cum

Reliquiis Philippi Jacobi Apostoli corpora et aliorum.
Quadragesimum primum S. Marcelli cum Reliquis
 S. Soga merito Marcello, caput S. Cosmi Damiani,
 ani, particula S. Laurentij, brachium S. Marci
 Apostoli et Evangelistae cum alijs.

Quadragesimum secundum S. Mariae in via lata.

Quadragesimum tertium S. Marci cum Reliquis.

Quadragesimum quartum S. Mariae in Loreto.

Quadragesimum quintum Origo sanctissima Do-
 mina S. Petri Monte.

Quadragesimum sextum S. Mariae in Rione della
 vigna.

Quadragesimum septimum S. Mariae ad Miner-
 van. Reliquia vestimenta Mariae et Vir-
 ginis crines, Corpus S. Katharinae Senensis et
 alia.

Quadragesimum octavum Christi. S. Mariae su-
 per Minervan.

Quadragesimum nonum Pantheon, sive Temple
 S. Mariae rotunda. Reliquia Corpus S. Rufij et
 Anastasij et alij.

Quinquagesimum S. Mariae Magdalene.

Quingagesimum primum S. Mariae in Campo Mar-
tium.

Quingagesimum secundum S. Mariae in Aquino
atiae S. Elisabethae.

Quingagesimum tertium S. Bartholomaei natio-
nis Pergrinatio.

Quingagesimum quartum Anniversaria Societatis
Iesu Redivivunt à Pio 4. et Pio, 5. Annata
à Gregorio 13. ae: 1586. Reliquia: caput unum
11000. Virginum, Decus S. Pauli.

Quingagesimum quintum S. Aloijj.

Quingagesimum sextum S. Augustini, Reliquia
corpus Monicae matris S. Augustini, Effigies S.
Mariae à S. Luca depicta.

Quingagesimum septimum S. Trigonis.

Quingagesimum octavum S. Antonij de Por-
toghensi.

Quingagesimum nonum S. Apollinaris.

Sexagesimam S. Jacobi Hispanorum:

Sexagesimum primum S. Mariae de Anima
cum Reliquijs S. Sabae Abbatis S. Constantini

S. Potentiana, S. Laurentij Martyris et S. Brigittae
Sexagesimum secundum D. Mariae Paris.

Sexagesimum tertium, S. Thomae in Parione.

Sexagesimum quartum S. Salvatoris ad Lauram.

Sexagesimum quintum S. Iohannis Florentino-
rum.

Sexagesimum sextum S. Biagij S. Piretta.

Sexagesimum septimum S. Augustini et Novita
nationis Brigidensis.

Sexagesimum octavum S. Lucia della Chiaia
nel Rione de ponte.

Sexagesimum nonum di S. Arca d'ell oratione.

Sexagesimum di S. Girolamo presso al palazzo
di Farnese.

Septuagesimum primum Chiamata casa Santa.

Septuagesimum secundum S. Laurentij in Dana,
so.

Septuagesimum tertium di S. Barbara.

Septuagesimum quartum di Santa Marinello
presso alla Regola.

Septuagesimum quintum S. Benedicti presso al,

Regola.

Septuagesimum sextum di S. Maria Monticelli.

Septuagesimum septimum SS. Vincentij et Anae,
Itali.

Septuagesimum octavum S. Katharina presso a
Conte Savella.

Septuagesimum nonum di Sant Alo.

Octogesima S. Stephani.

Octuagesimum primum di S. Celso e Gidiano
in Bonchi

Octuagesimum secundum di S. Biagio.

Octuagesimum tertium, di S. Maria del Piato.

Octuagesimum quartum S. Katharina Virginia
et Martijni.

Octuagesimum quintum S. Angeli in foro piscin.

Octuagesimum sextum S. Nicolai in carcere.

Reliqua di S. Marci e Marcellino Faustino
et Beatrix. Cetera una S. Marci Apostoli, na-
tus una S. Nicolai, brachium S. Alexy.

Octuagesimum septimum S. Mariae Ara coeli, im-
go S. Mariae Virginis, quam pignit S. Lucas.

Quagesimum octavum S. Petri in carcere.

Octagesimum nonum S. Iuliani.

Nonagesimum S. Laurentij.

Nonagesimum I S. Cosmi et Damiani. Reliquia
eorum.

Nonagesimum II S. Mariae nova.

Nonagesimum III S. Clementis, Imago beatae vir-
ginis.

Nonagesimum IV Sanctorum quatuor corona-
ti corpora, S. Claudij, Nicostrati, Symproniani
Castorij, Severi et alia multa.

Nonagesimum V: S. Petri et Marcellini, cum
Reliquijs S. Petri et Marcellini.

Nonagesimum VI S. Mathaei Mercatorum.

Nonagesimum VII S. Petri in vincula, cum Re-
liquijs corporis S. Marabaci, cetera qua via
aut fuit S. Petrus, pars crucis S. Adriae.

Nonagesimum VIII S. Laurentij in Palisperna,
corpus S. Brigittae, brachium S. Laurentij et
carbones.

Nonagesimum IX S. Agatha.

Centesimum 5. Laurentij in fonte.

Centesimum 1. Sanctae Potentiana cum relijs
sanguinis trium Martyrum millium.

Centesimum 2. S. Viti in Marcollo.

Centesimum 3. S. Gihiano.

Centesimum 4. S. Eusebii cum eius corpore, Vir-
centis, Romani, Ony, Pauli confessoris, fra-
num caballi Constantini et alijs.

Centesimum 5. S. Bibiana.

Centesimum 6. S. Martini in Meate, cum Reli-
quis S. Sylvestris et Martini Fabiani et alijs.

Centesimum 7. S. Praxedis.

Centesimum 8. S. Antonij.

Centesimum 9. S. Quintij.

Centesimum 10. S. Sylvestris.

Centesimum 11. S. Susanna.

Centesimum 12. S. Vitae.

Centesimum 13. S. Mariae Angelorum.

Centesimum 14. S. Mariae Liberatrice.

Centesimum 15. S. Mariae Consolationis.

- Centesimum 16. S. Johannis Decollationis.
Centesimum 17. S. Anastasia.
Centesimum 18. S. Marci in Portico.
Centesimum 19. S. Gregorij.
Centesimum 20. S. Johannis et Pauli.
Centesimum 21. S. Mariae in Navicella.
Centesimum 22. S. Stephani rotundi.
Centesimum 23. S. Georgij.
Centesimum 24. S. Sijsti.
Centesimum 25. S. Sabinae.
Centesimum 26. S. Alexij.
Centesimum 27. S. Brixiae.
Centesimum 28. S. Sabae Abbatis.
Centesimum 29. S. Balbinae.
Centesimum 30. S. Johannis ante portam
 Latianam.
Centesimum 31. S. Anastasij.
Centesimum 32. Chianata scata caeli.
Centesimum 33. S. Mariae Annunciatae.
Centesimum 34. S. Mariae in via.

Anno 372. Sub Libero Pontifice Maximo S. Maria Jo-
hanni Patricio vniuersi civi Romano per quietem oblata est,
simulq; monuit, quia ratione suas ille opes optime colera-
nt, sicut ille iam prudem sibi desiderabat. Atq; ut certior
confaret fides apparitioni, eadem virgo dicta Liberio Lyce
nocte adfuit, et similia monita repetiuit, magno mira-
culo statim subsequente. Etenim in maximis illis calibus
qui ardente canicula urbem infestare solet, nix copiosa
et proflus intempestiva decidit pertemq; collis Equitini
contexit, simulq; locum ad structuram novi templi com-
modum demonstravit. Atq; hoc factis illius Ecclesie priuile-
gium fuit, quae ceteris omnibus sub Maria nomine Ro-
mae conditis praestat, et Sancta Maria maioris titulo
vulgo S. Mariae ad Nives in hunc usq; diem decoratur.

Biederbachig lib: 2. c. 17.

Historia de Luthero apostata.

Scripsit in Commentario suo breui rerum in Orbe gestarum
de Vita Lutheri. Martinus Lutherus natus Isleb; in celesti
Comitatu Mansfeldensi anno salutis 1483. pridie Diei
Martini cuius nomen accepit in Baptismo. Puerulus scho-
las abiit Isleb; inde Magdeburgum, post anno abfolato He-
nacum Thuringiae oppidum profectus, exatis illic annis
quatuor Lophocidiam insignem Thuringiae urbem Aca,
demiã celebrem se contulit, ubi anno aetatis 20. Artium
Magister creatus est. Inde cum Jurisprudentia animam

appulset, ambulans cum socio in agro, repente fulminis ictu
 socium perdidit: quare terrore et consternatus multis stupenti-
 bus relicto murdo et spretis omnibus. Augustini Institutum
 Trinitariam complexus est. Quod quidem si solo et appetit
 feruili adactus timore fecit, debili sane fundamento nixus
 est, quippe cum ejusmodi timor etiam a Sacerdote Ethnicis
 recte vocetur non dictum magister officij. Paucquam non
 est culpandus, qui vel metu solo ad vitam corrigendam ad-
 ducitur. Sed tamen oportet nisi ad magis magisque obtine-
 tam caritatem, qua foras mittit timorem illum. Verum
 quocumq; dæmon animo Lutherus Cœnobium perierit certe in
 eo interitum animum ante solennem professionem ut moris est
 Novitius constanter perseveravit, et deinde palam professus
 est Monachum atq; annis quatuor non instruendum se præbuit
 in exercitijs spiritualibus, licet quædam in eo apparerent que
 de mali dæmonis commercio suspectum eam redderent. Il-
 lud in primis, q; cum aliquando in Missa diceretur Euan-
 gelium de expulso sordo et mutis dæmonio subito conueniens
 clamaret, **Non sum, Non sum.** Ipse ipse non semel in suis
 scriptis testatus est, se probe cognitum habere, diabolum et
 plus quam cultum unum salis cum eo comedisse, qua quidem
 dictio fuit horrenda. Cum autem Saxonia Principis Inde-
 ticus Witteberga novam constitueret Academiam ad eam
 quoq; Lutherus anno 1508. missus, publice prælegit Logicam
 et Physicam Aristotelis. Triennio post Romam in compulsus
 eorum ditionis componenda causa, ea transacta rediit Witte-
 bergam et Doctor Theologicus factus cum esset disputator

scerimus, primam quidem Wittenbergae, mox etiam Hei-
delbergae ingenii et eruditionis famam disputando captare
coepit novis propositis thesauris. Anno 1517. 95. Propo-
sitiones palam edidit, quibus Indulgentiis oppugnavit.
Contra vero Terelius 106. Propositiones evulgavit Luth-
eranis plane contrarias. Carolus Quintus Lutherum non
hominem sed diabolum sub humana esse specie, qui in
perniciem humani generis per multas dies duritates ha-
ruses in unam sententiam congescit.

Alia Historia de eodem.

Cum Maximilianus ejus nominis primus Imperator felix recordi Augustus in
delicorum anni 1518. imperialia Comitia eadem, ultima
substituit, ac patentibus valis uti moris est praeferret
ingressus est cum multis alijs Theodisiam praesidentis Imperatoris
Martini Lutherus. Maximilianus Imperator utrum Lutherum cum
vixit paulo et diutius intueretur, tandem Barone ex fami-
lia Schick de Espach M. sua bulicam et piacciam allego-
tus his verbis: Vade et aspicias monachum a vertice capitis
usque ad plantam pedis et à planta pedis usque ad verticem ca-
pitae diligentiissime, et quod videris, refereto. Baro Imperatori
interroganti respondit se monachum curatè respicitum
vidisse, quod vero probari et animo ejus infideliter videre
potuisse. Imperator rursus iisdem quibus antea verbis man-
dat Baroni monachum deorsum collustrare. Baro etiam si-
itacta vice adiret, refert, se nihil plus quam antea
dare posse. Imperator phraisi siue familiari rugeretur:

Amore boni Dei, fac quae jubeo. Bono obtemperans, videns
 et ridens, eundem sermonem Imperatori (uti supra dictum)
 interrogari coepit. Subjungit mox Imp: Si tibi nihil vidi-
 sti, nec vides, dicam tibi, quid ego videam: video carad amo-
 ream forma corporea huc eris, illig monachi incubantem et
 tu quidem super extite, me vero deturdo, iste monachus turbas
 calamitates et miseriae gravissimas in Imperio concita-
 bit. Haec verba ex ore D. Maximiliani audivit quidam
 principum Germania princeps secularis cujus nomen consul-
 to praetering, qui eo ipso tempore, mensae Imp: cum alijs
 principibus, comitibus, baronibus et nobilibus adhibuit. Iste ve-
 ro princeps haec veraciter corrigisse filio suo nescit.
 Qui filius princeps et heres haec omnia et singula duobus
 principum, Electorum consiliarijs primarijs fide dignis re-
 censuit, quem utrumque probe norans, alter vero illorum
 adhuc super extes, haec et voce et scripto nobis communica-
 vit. Non ad simile est q. nescit Wilhelmus Bibliothecarius
 lib: 3. de Gestis Anglorum: Cum in extremis postquam Epi-
 scopum Carnotensem Fulbertum multi visitarent et adhi-
 um capacitas viro confluentibus sufficeret ille inter oppositas
 ceteras oculo longo conspiciens Berengarium nigrum quo va-
 luit expellendum indicavit protulit, immanem demo-
 nem prope ipsum consistere, multosq. ad eum sequendos
 benedicere manu et illice artelemu conumpere.
Benedictus sig. solat facce: lib: 7. c. 41.

Latuerunt et omnes Haeretici volunt Scripturam solum valere,
 sed ita, ut penes ipfos sit facultas eam interpretandi. Quae vero
tam impia possit extare haereticis, quae non libentur haec ratione
Scripturam solum judicium patiatur. Quoniam simpliciter Chri-
stianorum animos, qui hanc arrogantem hominum presumptionem
non advertunt. Non ut nobis controversas eum illis de seri-
pturis, sed de sensu scripturarum. Hunc illi volunt potere ex
suis parum sanis verbis nos Catholici illum potendum epi-
dicium ex perpetuo Catholica Ecclesiae consensu. Verum hoc illi
procul refugiant, quia sciunt, dogmata et veritates falsas,
opiniones suar ab hoc publico totius orbis Christiani consen-
su procul discerpere. Interim scripturas crepant quod impe-
ritos, sed docti facile intelligunt tamen illos pro illis facere que-
ram Scripturae secum, quam nihil suffragatur nunciatio
Veritas. Et qui tandem fieri possit, ut bona fide ad scem-
pturas provocent, cum ipsam suam Confessionem Augusti-
nam, et plurimorum, dogmata sua non secul mutant: Potes-
trum epi quod veritas est, aut potest cum tanta incon-
stantia habeti commerium in incommutabili Scripturae divinae
Veritas. Merito et Libro Biblicorum praesertim Laeis prohiberi,
de est: Pauci enim sunt eo judicio praediti, ut possint veram a
falso severum et de dogmatibus judicare: et maiori quidem hoc
judicium sibi tribuant et legunt indiscriminatum scripta quo-
rum causa, sed capiti illa quae in insidiis serpentina verget serpente,
tum hominum blandiloquentia dant porcas confidentiae et
temeritatis suae.